

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.28.28>

УДК 72.01

РИТМ І МЕТР В КОМПОЗИЦІЇ КІНО- ТА ПРИРОДНОГО КАДРІВ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН

Трошкіна Олена Анатоліївна

кандидат архітектури, доцент,

*Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури,
Київ, Україна*

olena.troshkina@naoma.edu.ua, orcid: 0000-0002-0597-9700

Анотація. У статті на основі кінематографічного методу побудови кіно- та природного кадрів розглядаються важливі засоби композиції – метр і ритм. Підтверджується правомірність такого підходу як для дослідження архітектурного середовища міста, так і його рекреаційних зон, будь яких протяжних просторів.

Відзначено, що у кіномистецтві візуальний ритм може бути створений як статичними об'єктами так і об'єктами, що рухаються, а також при монтажі. Кожному з цих видів надана характеристика, запропоновані аналоги, наведені приклади в архітектурному середовищі. Наголошено, що загальний ритм фільму напряму залежить від його жанру, а архітектор, маніпулюючи швидкістю людських потоків, змушуючи їх призупинятись чи, навпаки, пришвидшуватись, звужуючи чи розширюючи простір, може надаючи будь якому простору жанрового забарвлення, що вже було раніше досліджено авторкою.

Підкреслено, що головною ознакою ритму в творі будь-якого виду мистецтва є повторюваність, що створює рух.

Виявлено, що на основі методики аналізу чергування відкритих, напів-відкритих та закритих просторів парку, розробленої радянським науковцем Кірічеком Ю.К., сучасні українські науковці Міндер В.В. та Сидоренко І.О. здійснили аналіз ряду рекреаційних зон м. Києва на складному рельєфі. Результатом стало дослідження ритмічних послідовностей, що є основою ландшафтних композицій розглянутих парків. Цей метод корелюється із методами композиційної побудови кінокадрів та природних кадрів, оскільки дозволяє не тільки прослідкувати частоту змін їх просторів (ритм), але й виявити проблемні місця як то відсутність домінант, монотонність простору, тривала його затемненість, закритість, або навпаки, надмірна відкритість і т.ін.

Доведено, що дана методика може бути застосована і для архітектурного середовища міста, особливо для аналізу його протяжних просторів – вулиці, бульвару, пішохідного маршруту. Зазначено, що сприйняття ритму елементів рекреаційних зон на швидкості (велосипед, самокат, моноколесо і т.ін.) потребує окремого дослідження.

Ключові слова: теорія архітектури, архітектурне середовище, кінематографічний метод, кінокадр, ландшафтна архітектура, рекреаційна зона, метр, ритм.

ВСТУП

Сприйняття навколишнього архітектурного середовища обумовлено фізіологією людини, яка може бачити лише в обмеженому діапазоні по вертикалі та горизонталі, тобто в певних границях. Ці границі постійно змінюються разом із зміною руху очей, нахилом та поворотом голови і тіла. Проте в зафіксованому напрямку те, що людина бачить перед собою являє певний природній кадр, рамками якого є обмеження (границі), викликані нашими фізіологічними особливостями. Саме тому процес сприйняття середовища має схожість із побудовою кінокадру, зі своїми межами та композицію, а отже, його можна заздалегідь прогнозувати, вибудовувати, компонувати, тим самим, маніпулювати, впливати на нього і створювати потрібний сценарій сприйняття середовища.

Будь-яка композиція формується відомими засобами: виділенням композиційного центру, контрасту-нюансу, симетрії-асиметрії, метру-ритму. Наше наукове зацікавлення зосереджено на останній парі засобів, оскільки в ландшафтних композиціях саме вона найбільше «відповідає» зміні вражень, їх різноманіттю та залежить від швидкості руху глядача, що корелюється із зміною кінокадрів у фільмі. Враження від середовища, що формуються під впливом змін метру і ритму якнайбільше відповідають сьогоденним потребам людини, які в свою чергу розвиваються під впливом нових медіа, цифрової культури. Це призводить до усе більшої видовищності, театральності та кінематографічності оточуючого середовища.

Атрактивність рекреаційних зон – важлива вимога сучасності. Людина уникає одноманітності середовища, монотонності розміщення його елементів, оскільки її потреби, означені вище, можуть бути задоволені лише в семантично означеному середовищі, насиченому цікавими елементами, композиція яких базується на ритмічно-метричних послідовностях.

МЕТА

Метою даної статті є дослідження ролі важливих засобів композиції – ритму і метру – у побудові кінокадру та природного кадру при сприйнятті архітектурного середовища ландшафтно-рекреаційних зон.

АНАЛІЗ ПУБЛІКАЦІЙ З ТЕМИ

Дане дослідження базується на попередніх наукових розвідках авторки, що стосуються порівняння композиції кінокадру та природнього кадру [10, 11], прояву кінематографічних жанрів у архітектурному

середовищі міста [12], його сюжетної структури [13], а також питанням проектування ландшафтних об'єктів методом кіносценарію [15] та ін. Також до дослідження залучені праці з архітектурно-просторової композиції [6], дослідження ритму і метру в архітектурі та кінематографі [3], [14], [17]. Особливе місце посіли наукові праці із психології сприйняття середовища та композиції ландшафтних об'єктів, де питанням ритму і метру приділена значна увага [1], [2], [5], [7], [16], [17], а також праці, в яких розглянуто питання містобудівної класифікації типів об'єктів ландшафтно-рекреаційного призначення та поняттям і визначенням ландшафтних об'єктів [4], [8], [9].

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Одним із засобів композиції, який приводить до впорядкування різних елементів в єдине ціле є їх метрична або ритмічна повторюваність. Метр – це неодноразове повторення однакових елементів композиції через рівні інтервали, а ритм – це поступова кількісна зміна в ряді елементів, що чергуються (наростання або в спадання чергувань, їх згущення або розрідження). Таким чином, ритм проявляється в закономірній зміні порядку. Ритм – більш складний вид повторюваності, так як містить зміни якостей. На відміну від метра, ритм ототожнюється із проявом динамічності і задає композиції зоровий рух. Завдяки цьому, із усіх композиційних засобів ритм найбільш пов'язаний із психологією сприйняття, оскільки його порушення призводить до психологічного дискомфорту [6].

Ритм буває простим, коли змінюється якась одна закономірність (форма, колір, фактура або відстань між елементами), і складним, коли зміни відбуваються відразу за кількома параметрами. Разом із тим, ритм для людини, що спостерігає твір мистецтва може бути або активно-динамічним, або пасивно-динамічним. До першого належать звукові (музичні), танцювальні, світлові та інші ритми, тобто ритми, які з'являються і зникають в певних тимчасових рамках. До другого (пасивного) типу відносяться ритми в архітектурі, живописі, скульптурі, графіці, де пластичні форми знаходяться постійно і відчуття ритму виникає із співвідношення реально існуючих елементів. Вплив на глядача активно-динамічного ритму багато в чому залежить від тривалості його сприйняття. У пасивно-динамічному ритмі головним стає характер кожного елемента, його просторове положення, виразність композиційних фраз. Очевидно, що при сприйнятті архітектурного середовища

як і в кінокадрі задіяні та мають значення ці два типи в однаковій мірі. Природній кадр, так само як і кінокадр, можна розглядати і як площинну композицію в рамці, так і як композицію, що існує в тимчасових рамках (границі кадру, сцени, фільму). Це той час, котрий глядач витрачає на споглядання середовища в одному напрямку до його зміни – повороту голови, тулуба, зміни погляду та зміни погляду під час руху.

У кіномистецтві візуальний ритм може бути створений як статичними об'єктами так і об'єктами, що рухаються, а також при монтажі.

Ритм статичних об'єктів. Розміщення об'єктів у кадрі (композиція), та лінії, що створюють ці об'єкти є ключами для розуміння зорового ритму статичного об'єкту [17, с. 217]. В такому разі ми говоримо про площинну композицію, закони якої є однаковими як для живопису, фотографії та інших площинних мистецтв, тих, у яких є визначені рамки/границі (картини чи кадру).

Ритм об'єктів що рухаються. Для того, щоб створити рух, об'єкт повинен рухатись відносно границь кадру. Існує два типи ритму об'єктів, що рухаються: основний та другорядний та 4 способи того, як об'єкт може створити основний рух: 1) вхід та вихід із кадру; 2) рух попереду чи позаду іншого об'єкта; 3) рух та зупинка; 4) зміна напрямку. При

використанні 1 способу важливо, щоб об'єкт входив і виходив із кадру, тим самим створюючи рух. Якщо таких об'єктів буде декілька – рух стане більш інтенсивним (рис. 1). В способі 2 збільшена кількість статичних об'єктів на передньому і задньому планах підсилює чергування, повтор і темп (рис. 2). В способі 3, якщо об'єкт стартує і зупиняється декілька разів у кадрі, то виникає візуальний ритм та підсилюється зростаючою кількістю таких зупинок (рис. 3). Зміна напрямку руху об'єкта в кадрі, особливо якщо це відбувається декілька разів – також створює його візуальний ритм та чергування, повтор і темп, що притаманне 4 способу (рис. 4).

У кіно ритм може бути основним і вторинним. Вторинний ритм створюється рухом частини об'єкту, який вже має свій основний ритм. Так, людина, яка входить і виходить із кадру створює основний ритм «туди-сюди», а рух її рук і ніг (стоп) підкреслює його, створюючи вторинний ритм.

Монтажний ритм має ті ж самі компоненти: чергування, повтор і темп, що і попередні види ритму. Він проявляється тоді, коли візуально контрастні кадри, які П. Уорд називає «ударними» монтуються із «безударними» проміжками часу між кадрами, і, чим сильніший цей контраст – тим сильніший удар, тим сильніший ритм кадрів [17, с. 227]. В архітектурному середовищі, як і у сучасно

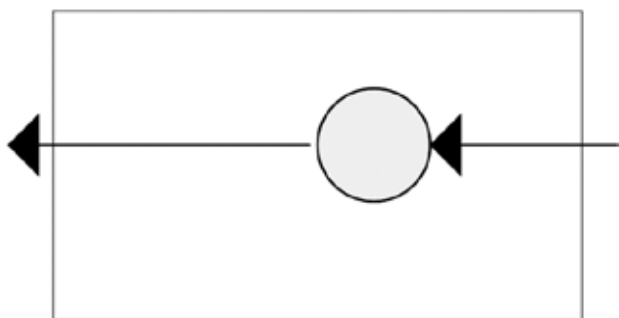

Рис. 1. Вхід і вихід із кадру

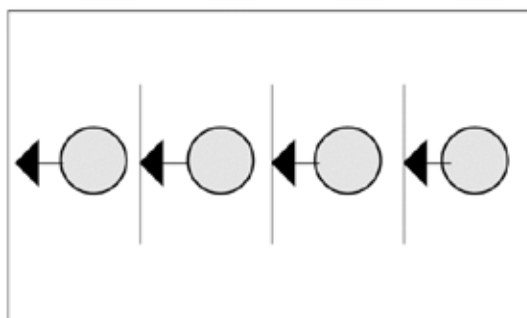

Рис. 2. Прохід повз інший об'єкт

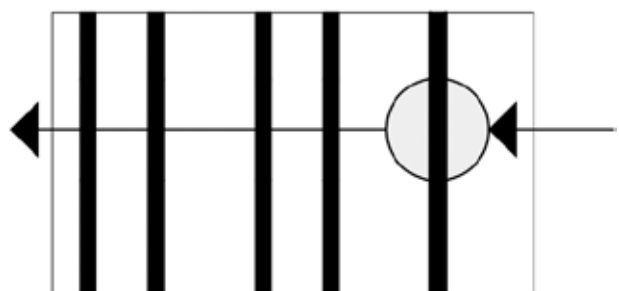

Рис. 3. Рух і зупинка

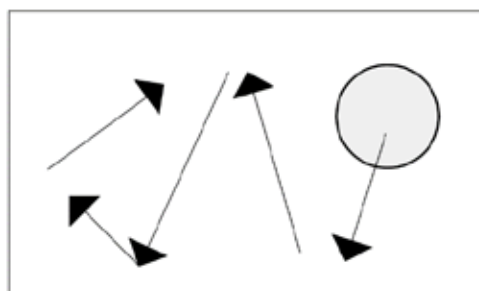

Рис. 4. Зміна напрямку руху

рекреаційному, такими «ударами» є композиційні доміанти, акценти.

Існує і загальний ритм фільму, приміром, у бойовику він один, а у мелодрами інший. Разом із тим, може бути різний темп – у комедії він швидкий, а у трагедії – повільний. Ритм також може бути рівномірним і нерівномірним, так, якщо темп фільму є незмінний – ритм рівномірний, а якщо темп достатньо змінюється – ритм стає нерівномірним. Загалом, можна стверджувати, що будь який простір має свій ритм, який задають його елементи і через підсвідомість впливають на швидкість руху людей. Архітектор здатен маніпулювати швидкістю людських потоків, змушуючи їх призупинятись чи, навпаки, пришвидшуватись, звужуючи чи розширюючи простір, тим самим надаючи будь якому простору жанрового забарвлення, що вже було досліджено авторкою [15].

Таким чином, головною ознакою ритму в творі будь-якого виду мистецтва є повторюваність, що створює рух. Так само як і в кіномистецтві, ритм в архітектурному середовищі створюється як статичними об'єктами із своїм внутрішнім ритмом елементів (будинки, МАФи, дерева тощо), так і рухом людини чи її погляду, який може неодноразово повертатись до вже розглянутих елементів, що можна порівняти із панорамою-«перекиданням» та кадрами-«перебивками» [14]. Монтажний кіноритм, який

створюється чергуванням кадрів, сцен та панорам можна порівняти із ритмом, який можна споглядати в міському середовищі на швидкості, особливо в порогових просторах, переходах з одного виду простору в інший (із інтер'єру в зовнішній простір, із простору закритого двору на міську магістраль і т. ін.), а також при зміні напрямку руху, і, при зміні напрямку погляду.

Досліджуючи ландшафтні композиції дендропарку «Тростянець» радянський науковець Кірічек Ю.К., розробив методику аналізу чергування відкритих, напіввідкритих та закритих просторів парку, що по суті є дослідженням ритмічних послідовностей цих просторів [2]. Автор відмічає, що у даному ландшафтному об'єкті практично відсутні будь які архітектурні споруди, а отже рослинність – це єдине, що формує пейзажні композиції. У науковій праці також зазначено, що це чергування просторів вносить в паркову композицію значне різноманіття та спонукає до яскравого сприйняття пейзажів [2, с. 37], а ще «прийом контрастності та раптовості є найкращим способом привертання уваги до предмету, усуває монотонність та підсилює різноманітність...» [2, с. 38]. Кірічек Ю.К. говорить в першу чергу про прийом контрастності на основі чергування тінювих посадок та світлих відкритих просторів-полян, визначаючи відстань між ними, а отже, частоту змін просторів.

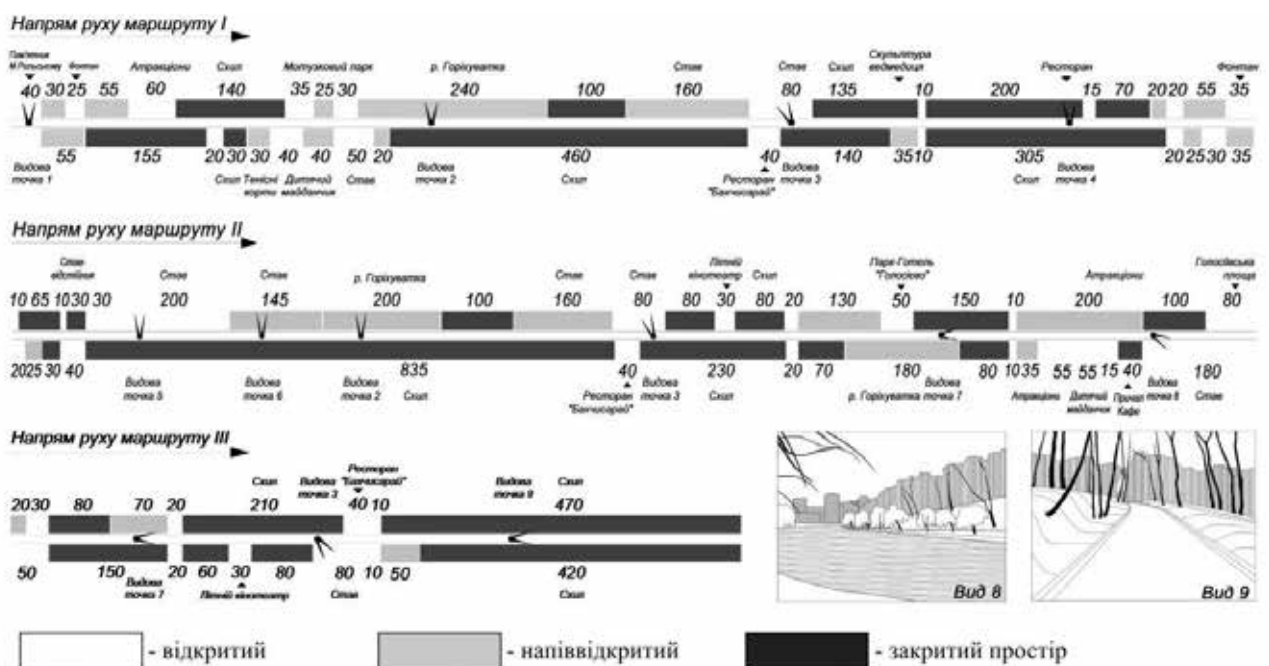

Рис. 5. Схема чергування різних типів просторів на пішохідних маршрутах (відстань, м)

Джерело: [5]

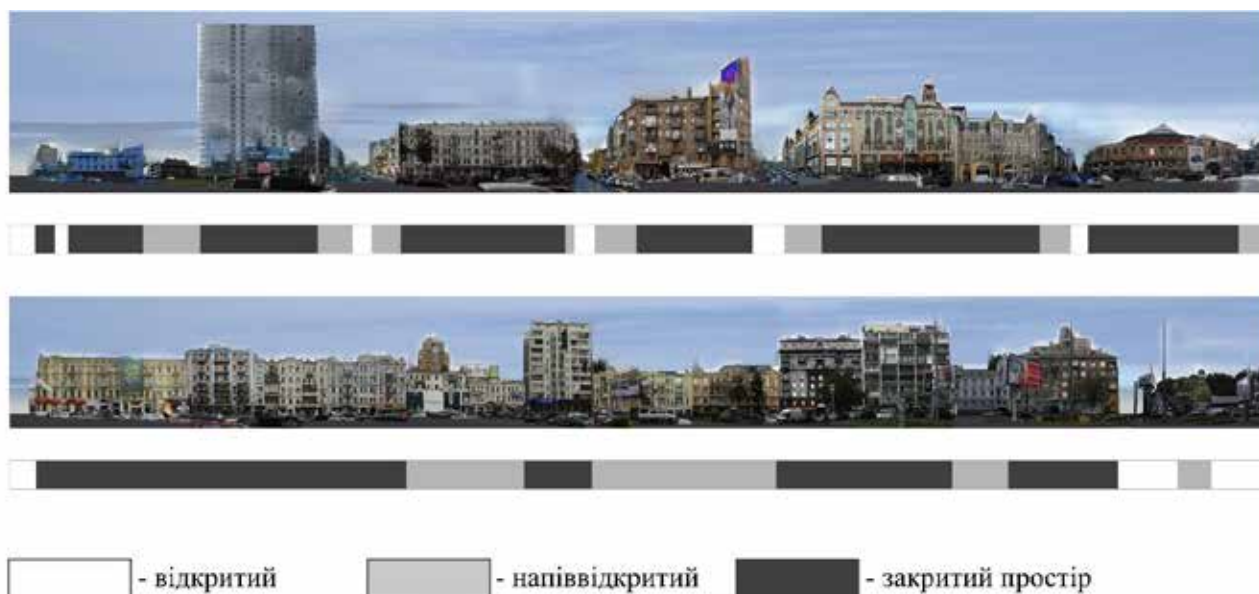

Рис. 6. Приклад аналізу чергування різних типів просторів на розгортці вулиці

Джерело: авторка

Цей метод був успішно використаний сучасними українськими вченими В.В. Міндер та І.О. Сидоренко при дослідженні композицій парків м. Києва, розміщених на складному рельєфі [5], [7], [16]. Зокрема, обрані та досліджені напрямки руху різних пішохідних маршрутів Голосіївського ПКІВ ім. М.Т. Рильського на предмет чергування відкритих (освітлених), напіввідкритих (затемнених) та закритих (темних) просторів. Схеми їх чергування дають чітке уявлення про ритмічно-метричні послідовності маршрутів та виявляють проблемні місця, які призводять до монотонності композиції зелених насаджень, а отже і втомлюваності при їх сприйнятті. Такий аналіз здатен показати і ті місця, які потребують акцентів, композиційних домінант, т.зв. «ударних» кадрів (рис. 5) [5].

На думку авторки, ця методика може бути застосована і при аналізі міського середовища, особливо вуличного. Чергування суцільної забудови по червоній лінії із відкритими проглядними просторами суміжних площ, скверів та акваторій річок; будівель підвищеної поверховості із одноповерховою забудовою; розміщення архітектурних домінант – деталей будівель (наприклад, вхідних груп, козирків, і т.ін) у певній послідовності – усе це створює ритм архітектурного простору, позбавляючи монотонності (рис. 6).

На відміну від кінематографа, де кінокамера імітує рух людини, частота зміни просторів залежить від швидкості людини та способі її пересування – самостійно пішки,

на велосипеді, інших електричних засобах (скутер, моноколесо, самокат) чи на автомобілі. При цьому значення набувають т.зв. «просторові паузи» та інтервали. Частота їх зміни і вплив на сприйняття природних кадрів оточуючого простору, в залежності від швидкості, потребує окремого дослідження.

ВИСНОВКИ

Отже, метр і ритм, як засоби композиції мають загальне походження, яке відповідає природнім людським ритмам, що підтверджує правомірність дослідження сприйняття архітектурного середовища за допомогою кінематографічних методів.

При аналізі протяжних просторів, таких як вулиця, бульвар, алея, пішохідний маршрут правомірним є застосування методу дослідження чергування відкритого, напіввідкритого і закритого просторів, запропонованого Кірічеком Ю.К. і опробованого Міндер В.В. і Сидоренко І.О. для аналізу паркових маршрутів. Цей метод корелюється із методами композиційної побудови кінокадрів та природних кадрів, оскільки дозволяє не тільки прослідкувати частоту змін їх просторів (ритм), але й виявити проблемні місця як то відсутність домінант, монотонність простору, тривала його затемненість, закритість, або навпаки, надмірна відкритість і т.ін.

Дослідження ритму елементів рекреаційних зон на швидкості (велосипед, самокат, моноколесо і т.ін.) потребує окремого розгляду.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Буравченко С. Моделювання сприйняття у часі пішохідного простору на основі прототипів. *Теорія та практика дизайну. Архітектура та будівництво*. 2022. № 25. С. 24–38. doi: 10.18372/2415-8151.25.16776
- [2] Кіричек Ю. К. Ландшафтні композиції дендропарку «Тростянець» / Ю. К. Киричек. – К. : Будівельник, 1969.
- [3] Коптева Г.Л. Семантика «порога» в архітектурній ритміці городської середовища / Г.Л. Коптева. – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 104с.
- [4] Ландшафтна архітектура: термінологічний словник / [І.С. Рижова, О.Ю. Павлюк, С.О. Захарова, О.І. Сингаївська, Ю.І. Криворучко, О.П. Зоря]; за ред. Д-ро філос. Наук, проф. І.С. Рижової. Запоріжжя: видавець Мокшанов В.В., 2023. 300 с.
- [5] Міндер Вікторія Володимирівна, Сидоренко Ірина Олександрівна Система видового розкриття паркових пейзажів у яружно-балкових умовах складного рельєфу Києва // *Науковий вісник НЛТУ України*. 2017. № 4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sistema-vidovogo-rozkrittya-parkovih-peyzazhiv-u-yaruzhno-balkovih-umovah-skladnogo-relefu-kieva> (дата звернення: 18.08.2023).
- [6] Потрашкова Л.В. Основы композиции и дизайна: [Електронний ресурс]. URL: http://www.okd.mdk.ksue.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=131&Itemid=8 (дата звернення: 10.04.2022).
- [7] Сидоренко І., Міндер В. Прийоми використання деревних рослин у формуванні обрису ландшафту Голосіївського парку культури і відпочинку ім. М. Т. Рильського міста Києва. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2020. № 2(25). С. 182–190.
- [8] Сингаївська О.І. Бульвар – поняття та визначення. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник / О.І. Сингаївська, М.М. Осетрін, М.І. Лебідь*. Відпов. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2018. – Вип.51. – С. 305-314.
- [9] Сингаївська О.І. Інформаційна модель містобудівної класифікації типів об'єктів ландшафтно-рекреаційного призначення (підприємств, споруд, земельних ділянок) структурована за видами функціональної спеціалізації та гармонізована з законодавчими, нормативними, науково-методичними документами / О.І. Сингаївська, М.М. Дьомін, О.В. Праштика. Державна служба інтелектуальної власності України; – Свідоцтво № 55620. – К.: 2014. Заява № 55991 від 16.05.2014. Дата реєстрації 16.07.2014 – 211 с.
- [10] Трошкіна О.А. Границі кінокадру та «природного» кадру при сприйнятті архітектурного середовища / О.А. Трошкіна // *Проблеми розвитку міського середовища*.: Наук.-техн. зб.– Київ.: НАУ, 2017. – Вип.1 (17) – С. 158-171.
- [11] Трошкіна О. Засоби композиції у побудові кіно- та «природного» кадрів при сприйнятті архітектурного середовища. *Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі* : монографія / ред. В. Карпов. Рига, 2021. С. 147–181.

REFERENCES

- [1] Buravchenko, S. (2022). Modeliuvannya spriyniattia u chasi pishokhidnogo prostoru na osnovi prototypiv. [Modeling the temporal perception of pedestrian space based on prototypes]. *Teoriia ta praktyka dyzainu. Arkhitektura ta budivnytstvo*, (25), 24–38 [In Ukrainian] doi: 10.18372/2415-8151.25.16776
- [2] Kirichek, Ju. K. (1969). Landshaftnye kompozicii dendroparka „Trostjanec“. *Gradostroitelstvo. Landshaftnaja arhitektura*, 36–45. Kiev. [in Russian].
- [3] Kopteva, L. (2009). Semantika «poroga» v arkhitekturnoi ritmike gorodskoi sredi. *Khark. nats. akad. misk. gosp-va*. [in Russian].
- [4] Ryzhova, I., Pavliuk, O., Zakharova, S., Synhaivska, O., Kryvoruchko, Yu., & Zoria, O. (2023). Landshaftna arhitektura: terminolohichni slovnyk (I. Ryzhova, Red.). vydavets Mokshanov V.V. [In Ukrainian].
- [5] Minder, V. V., & Sydorenko, I. O. (2017). System of Species Composition of Park Landscapes in the Ravine-Gully Locality of the Complex Relief of Kyiv. *Scientific Bulletin of UNFU*, 27(4), 66–70. [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.15421/40270414>
- [6] Potrashkova, L. (b. d.). Osnovi kompozitsii i dizaina. http://www.okd.mdk.ksue.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=131&Itemid=8 [in Russian].
- [7] Sydorenko, I., & Minder, V. (2020). Priyomy vykorystannia derevnykh roslyn u formuvanni obrysu landshaftu holosiivskoho parku kultury i vidpochynku im. M. T. Rylskoho mista Kyieva. *Problemy rozvytku miskoho sere dov yshcha*, (2(25)), 182–190. [In Ukrainian].
- [8] Synhaivska, O., Osetrin, M., & Lebid, M. (2018). Bulvar – poniattia ta vyznachennia. *Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia*, (51), 305–314. [In Ukrainian].
- [9] Synhaivska, O., Domin, M., & Prashtyka, O. (2014). Informatsiina model mistobudivnoi klasyfikatsii typiv obektiv landshaftno-rekreatsiinoho pryznachennia (pidpriemstv, sporud, zemelnykh dilianok) strukturovana za vydamy funktsionalnoi spetsializatsii ta harmonizovana z zakonodavchymy, normatyvnymy, naukovo-metodychnymy dokumentamy (Patent Ukrainy № 55620). *Derzhavna sluzhba intelektualnoi vlasnosti Ukrainy*. [In Ukrainian].
- [10] Troshkina, O. (2017). Hran ytsi kinokadru ta «pr yrodnoho» kadru pry spriyniatti arkhitekturnoho sere dov yshcha. *Problemy rozvytku miskoho sere dov yshcha*, (1(17)), 158–171. [In Ukrainian].
- [11] Zasoby kompozytsii u pobudovi kino- ta «pr yrodnoho» kadriv pry spriyniatti arkhitekturnoho sere dov yshcha [Means of composition in the construction of film and «natural» frames when perceiving the architectural environment]. *Arkhitektura, budivnytstvo, dyzain v osv itnomu prostori*. U V. Karpov (Ed.). Riga: Baltija Publishing [In Ukrainian].
- [12] Troshkina, O. (2020). Proiektiv zhanriv kinematohrafu na arkhitekturne sere dov yshche. [Projections of cinematographic genres on the architectural environment]. *Problemy rozvytku miskoho sere dov yshcha*, (2(25)), 226–241 [In Ukrainian].

[12] Трошкіна О. Проекції жанрів кінематографу на архітектурне середовище. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2020. № 2(25). С. 226–241.

[13] Трошкіна О. Сюжетна структура кінофільму та архітектурного середовища. *Проблеми розвитку міського середовища*. 2020. № 1(24). С. 136–152.

[14] Brook P. *The empty space*. New York : Discus Books, 1968. 239 p.

[15] Cinematic methods of scenario construction in the design of landscape parks / O. Troshkina et al. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*. 2022. Vol. 20, no. 20. P. 82–91.

[16] Matviychuk V. L. et al. Геопластика рельєфу як засіб формування сприйняття ландшафтних композицій на прикладі Печерського ландшафтного парку у місті Києві // *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*. – 2021. – Т. 12. – №. 4. – С. 41-49.

[17] Ward P. *Picture Composition for Film and Video*. London : Taylor & Francis, 2003. 261 p.

[13] Siuzhetna struktura kinofilmu ta arkhitekturnoho seredovyshcha. [The plot structure of the film and the architectural environment]. *Problemy rozvytku miskoho seredovyshcha*, (1(24)), 136–152. [In Ukrainian].

[14] Brook, P. (1968). *The empty space*. Discus Books.

[15] Olena Troshkina, Victoriia Us, Luidmyla Shevchenko, Natalia Novoselchuk, Aleksandr Mostovenko. Cinematic methods of scenario construction in the design of landscape parks (Scopus). (2022). *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*, Volume 20, Number 20, p, 82-91. DOI: 10.22616/j.landarchart.2022.20.09.

[16] Matviychuk, V. L., Pikhalo, O. V., Minder, V. V., & Sydorenko, I. O. (2021). Neoplastyka reliefu yak zasib formuvannia spryniattia landshaftnykh kompozytsii na prykladi Pecherskoho landshaftnoho parku u misti Kyievi. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 12(4), 41-49. [In Ukrainian].

[17] Ward, P. (2003). *Picture Composition for Film and Video*. Taylor & Francis.

ABSTRACT

Troshkina O., Rhythm and Meter in the Composition of Cinematic and Natural Frames when Studying the Architectural Environment of Recreational Areas.

Abstract This article explores important compositional elements, meter, and rhythm, based on the cinematic method of constructing cinematic and natural frames. The validity of such an approach for studying the architectural environment of both urban areas and recreational zones of any scale is affirmed.

In cinematography, visual rhythm can be established through static objects, moving objects, and during editing. Each of these types is characterized, analogies are proposed, and examples in the architectural context are provided. It is emphasized that the overall rhythm of a film directly depends on its genre, while an architect, by manipulating the pace of human flows, causing them to pause or accelerate, narrowing or expanding spaces, can imbue any space with a genre-like quality, as previously investigated by the author.

It has been discovered that by utilizing the methodology for analyzing the interplay of open, semi-open, and closed spaces in parks, originally developed by the Soviet scientist Y.K. Kirichek, modern Ukrainian researchers V.V. Minder and I.O. Sydorenko conducted an analysis of several recreational areas within the complex terrain of Kyiv city. The outcome of this analysis involves the examination of rhythmic sequences, which form the basis of the landscape compositions of the parks under consideration. This method correlates with the techniques used in the composition of cinematic frames and natural scenes, as it not only tracks the frequency of spatial changes (rhythm) but also identifies problematic areas such as the absence of dominants, spatial monotony, prolonged darkness, closed-off areas, or, conversely, excessive openness, and more.

It has been demonstrated that this methodology can be applied to the architectural environment of the city, especially for the analysis of its extensive spaces, such as

streets, boulevards, and pedestrian routes. It is noted that the perception of the rhythm of elements within recreational areas at different speeds (bicycles, scooters, unicycles, etc.) requires separate investigation.

It is underscored that the key characteristic of rhythm in any form of art is repetition, which generates movement

Key words: architectural theory, architectural environment, cinematic method, film frame, landscape architecture, recreational area, meter, rhythm.

AUTHOR'S NOTE:

Troshkina Olena, Candidate of Architecture, Associate Professor, National Academy of Fine Arts and Architecture, Kyiv, Ukraine, e-mail: olena.troshkina@naoma.edu.ua, orcid: 0000-0002-0597-9700

Стаття подана до редакції 22.09.2023 р.